

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

Auaricia est insatiabilis [et] patit[ur] rabie[m]: Jdeo detestanda est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

nostri pstitutam: z vt in eo fiducia nram finalr ponam. Qui g h in creaturis ponit re est idolatris. Hoc aut facit auarus qui sine suu in re creata ponit et etia cora sua fiducia. Hinc *Sec. viij. ca. Auru suu z argentu suu fecerunt sibi idola vt interirent.* Quia vt dicit *Prouer. xj. ca. Qui confidit in diuitijs suis corruet.* Vel auaricia dicit idoloru seruitus quia auar' exhibet creature qd debet creatori. i. fide spem / z charitate. Hec em exhibet auar' pecunie z diuitijs suis: *Utm Chrys. sicut idolatre venerant idola nec ea p reuerentia tangebunt re audet: ita auarus pecunias venerat z eis vri nescit: z vt sacra filijs nepotibz z p nepotibz intactas conseruant.* Vel fm *Thoma in. ij. q. cxvij. ar. v. in responsione ad quartu argumentu.* Auaricia coparat idolatrie per quandam similitudine qua habet ad ipsam: qz sicut idolatra subijcit se creature exteriori: ita etia auar' no tm eode mo: sed idolatra qde subijcit se creature exteriori vt exhibeat ei cultu diuinu. Auar' aut subijcit se creature exteriori immoderate eaz concupiscendo ad vsum: no tm ad cultu. Et to no oportet q auaricia habeat tantam grauitate: quantam habet idolatria. Hec *Tho.* Sz qd aim pulsar. Cu em in alijs pctis ho sine suu ponat in creatura cui amore inheret: qre etia in illis pctis no dr ho idolatrare sicut in pcto auaricie. Huc qont rnder scrus *Tho. in comento aureo sup epla ad eph. v. c. lectioe. ij. sic dicens.* Idolatrare est aliqd exteri' indebite colere. Nunc aut in alijs pctis ponit finis in interioribz qlij in ppria exaltatioe. sed q ponit sine in diuitijs: ponit in eis sine vt in re exteriori: sicut idolatra. Sed nunqd auari' honore deo debitu exhiberes creature: realiter sut idolatre. z p se: *Dico q no: qz in moralibz act' seu opa iudicant ex fine.* Ille g p se est idolatra q intendit p se cultum exhibere creature. Hoc aut no incedit auar' p se sed p accidens. Hoc em facit inqntu supflue z inordinate diligit. Et qd de tali: *Ho habebit hereditate in regno chri z dei.* Hec *Thomas.* Quapropter *Innocenti' in libello d miseria pditiois humane tra in qd.* Auaricia fm aplm est idoloru seruitus: qz sicut idolatra seruit simulacro sic auaricia seruit thesauro. Na ille cultu idolatrie diligenter ampliat: z iste cumulū pecunie libenter augmentat. Ille cu omi diligetia colit simulacru: z iste cu omi cura custodit thesauz. Ille spem ponit in idolatria: z ista spem sua constituit in pecunia. Ille timet murilare simulacru: z iste timet minuere thesauz. Hec *Innocentius.* Et sic patet qliter auaricia est idoloru seruitus.

Auaricia alia rōe cōparatur idolatrie.

Quare magis per auariciā q̄ p alia pctā dicitur homo idolatras

Auaricia est insatiabilis z parit rabiē: Ideo detestanda est.

Ecūdo auaricia a sapientibz detestat: qz est insatiabil' z nunq̄ dr sufficit: sed semp egens z velut sitibūda z famelica rabiē parit. Ho p̄tinue os agit vt deuoret z comedat. Propterea copat auaricia sacco pforato q nunq̄ pot repleti. Vel auaricia assimilat inferno q oia deuorat. *Utm Aug' in qda ser. dr sic.* Auar' velut infern' oia deuorat: veller nullū hoīem esse vt oia solus possideret. Vel auarus assimilat marī in q omnia flumina influūt z tamē nō redundat. Vel auarus assimilat hydropticū. *Utm Greg. in. xlij. li. moral. c. xlij. dicit sic.* Hydropticus q̄ppe q̄ amplius biberit: amplius sitit: qz z ois auarus ex poru sitim multiplicat q̄ cū ea q̄ appetit adcept' fuerit ad appetēda alia amplius anhelat. Qui em concupiscendo plus appetit huic sitis ex poru crescit. Hec *Grego.* Vel auaricia merito copat igni. Quapropter *Greg. in. xv. lib. moral. c. xxxvj. dr sic.* Auaricia desideratis rebus nō extinguit: sed auget. Ho moze ignis cū ligna q̄ cōsumit accepit exerescit. z vñ videt ad momentū flamma p̄tūmi inde paulopost cernit dilatarī. Hec *Gre.* Hinc *Isid. in. ij. li. d sumbo. ca. xli. dr.* Semp em auarus eger: q̄nto magis adquirit tanto amplius querit. Hec solū desiderio augēdi exruclatur: sed amittendi metu afficit. Inopes nascimur in hac vita: inopes recessuri de hac vita. Si bona mundi huius pertura credimus: cur peritura tanto amore cupimus. Hec *Isidorus z Hieron.*

Auaricia q̄b' assimilat.

De peccato

ad rusticū monachū ait. Cū cetera vicia senescere hoīe senescāt sola auaricia su-
uenescit. Et itez. Auaro tā deest qđ habet: qđ nō habet. Quia aut nō habi-
ta cōcupiscit vt habeat aut habita meruit ne amittat. Et dū in aduersis spe-
rat pspera: in psperis formidat aduersa. hec Hiero. Etia Chryf. in li. q. nemo
ledit nisi a seipso: de sic. Nā z ipi diuites si etiā totū mūdū possibile esset possi-
deri a singulis. adhuc tū in desiderio ei⁹ arderēt. Paupes pō dū cupiūt diuiti-
bus equari in sanabile rabiē patiunt insaniūt: furtiue. Et idē morib diuersos
singulis generat lāguozes. hec Chryf. Boet⁹ qz ppulcre describit insatiabilē
tate auaricie in. ij. li. de psol. metro scdo sic dices.

Si quātas rabidis flatis incit⁹

Pontus: versat arenas

Aur q̄t stelliferis edita noctibus

Celo sidera fulgent

Tātas fundat opes: nec retrahat manū.

Pleno copia cornu.

Humanū miserā haud ideo gen⁹.

Cessat flere q̄relas

Quāuis vota libēs excipiat de⁹

Dulci pdiguis auri

Et claris auidos ornet honoribus

Nihil tā parta vident.

Sz q̄sita vorās seu rapacitas

Altos pādīt hiatus.

Hec Boetius.

Uere lōga nra desideria increpat vita breuis. Incassum mlra portant cur-
surta est q̄ p̄ḡt. Ido Sen. in li. de morib: post Tullī. In lib. de senectute: ait.
Vōstro silis est auaricia senilis. Quid em sibi vult nō intelligo. Nā qđ absur-
dus vt dicit solet q̄ quo min⁹ restat vte: eo plus vtiatū q̄rere: z vīa deficiente
augere vtiatū. Hec Sene. Sz q̄stio animū pulsāt. Cur diuitie z cetera tē-
poralia bona nō p̄t satisfare animā rōnalē. Pro respōsione hui⁹ q̄stionis: nota
preter illa q̄ dicta sunt in explanatiōe decimi p̄cepti qđ diuitie tpales sunt finitū
te: corporee z trāsitorie. Aīa aut rōnalis est infinita sua capacitate: incorporea
ad inuicē. Vel dic qđ aīa rōnalis assimilāt figure triāgulari cū sit formata ad
imaginē sc̄ssime trinitatis. Sicut q̄ triāgulo p̄p̄t habere tres angulos: ita
diuine essentie cōp̄t habere tres p̄sonas. Ibi em in vna essentia sunt tres p̄-
sone: pater fili⁹ z spūsc̄tū. Similr in aīa rōnalē sunt tres anguli. id est tres
potētie. s. intellectus: memoria: z volūtas. Nulla ergo res creata potest satisfare
aut replere aīam rōnalē: qz etiā res diuersaz figurarū vna nō p̄t aliā replere.
Nā si accipiat figura triāgularis z ponat in ea figura spherica nō replet p̄-
hoc ipsa figura triāgularis: quia remanent adhuc tres anguli vacui. Et simi-
liter si ponat in ea q̄cūq̄ alia figura nunq̄ poterit repleri figura triāgularis:
nisi a sola figura triāgulari: q̄ vni formiter replet angulos. Cū ergo mūdus: ce-
li: astra: elemēta: qz terra: aq̄: aer: z ignis sint figure spherice. vñ etiāz se c̄trū
dant orbiculariter: id oīa bona hui⁹ mūdi tā elemēta q̄ elemētata sūt q̄s vni⁹
figure spherice. Que om̄a si ponerent in corde aīe rōnalis siue sub prāte hoīs:
sic vt ipso hō oim esset dñs: nō p̄t hoc esset cōtētus aut satisfat⁹. Declarauit id
modo cupiditas insatiabilis magni alexādrī: de quo Valerī⁹ maxim⁹ in. viij.
li. ca. xv. de cupiditate glie: ita refert: qđ cū ipse alexāder audiret ab anaxarco co-
m̄te suo plures esse mūdōs put accepit a p̄ceptore suo democrito: vehemēter
ingemuit alexāder. Ido dixit: z sunt vba Valerij. Heu miser qđ nec vno qđdem
adhuc sum potitus glia. Proptea Quint⁹ curet⁹ scribit qđ qđā z ex maximis

Aiaztpa
lia bona
satisfare nō
p̄t z q̄re
Aīa assū-
milat fi-
gure triā-
gulari.

De Ale-
xādrī ma-
gnī cupi-
ditate.

natu dixit alexandro: Si dii habitū corpis tui audistat animi tui parē esse uol
 lissent: orbis te nō caperet. altera manu orientē. altera cōtingeres occidentē.
 Hinc Iuuenal in satyra illa q̄ incipit: Quid in terris: ita inq̄.

Unus pelles iuuent nō sufficit orbis
 Estuat infelix: angusto lumine mūdi
 Ut gyare clausus: scopul' paruq; seripho.
 Cū tamen a figul' munitā intrauerit vibē
 Sarcophago cōrent' erit: mors sola fatet
 Quācula sunt hoim corpusecula

Hec Iuuenal.

Ex dicitis patz q̄ diuitie z cetera bona tpalia nō pnt q̄tare vl' iattare appet
 ritū aierōnal. s; h̄ pōt sola trinitas diuinay psonay: qz ipa est finis ei'. Nā pa
 ter replebit memoriā: fili' intellectū: z spūscūs volūtātē. Et p̄trea int' oēs
 creaturas nlla altior/nlla dignior aia hūana. Jō de' in nlla creatura plene q̄
 uit nisi in hoie. Quāuis em̄ p̄ma die creauerit naturā angelicā/celes z lucē: n̄
 tñ q̄uit in illis. Deinde scda die creauit firmamētū qd̄ qdē diuidit aq̄s ab aq̄s
 Noie aut' firmamētū intelligit octaua sphaera: sub q̄ p̄tinent sphaere septē plane
 ray. Ex q̄ p̄z q̄ firmamētū mediū ē int' celū crystallinū z elemēta/q̄ noie aqua
 rū designant: nec tñ de' in eo q̄uit. z sic de ceteris creaturis: quōq; sexta die cre
 auit hoiem ad imaginē z similitudinē suā. z tūc in eo q̄uit. Tñ Gen. j. ca. 6.
 Cōpleuitq; de' die septimo opus suū qd̄ fecerat: z requiit die septimo ab vni
 uerso ope qd̄ patrarat. Hinc David admirās excellētā creature rōnal: ait in
 psal. viij. Quid est hō q̄ memor es ei': aut fili' hois qm̄ visitas eū. Dimisit
 eū paulo min' ab angel: gl'ia z honore coronasti eū: z p̄stitisti eū sup opa ma
 nuū tuay. Et Job. vij. c. Quid ē hō qz magnificas eū: aut qd̄ apponit erga eū
 cor tuū. Ex dicitis patz q̄ appetit' hois nō pōt satisfari in hac vita: sō debet regu
 lari p̄ impertū rōnis. Propterea Sen. in puerbys ait. Pecunie optet impare
 nō seruire. Pecunia si vti scias/ancilla est: si nescias/dña.

In nlla
 creatura
 q̄uit de'
 nisi i ho
 mine.

Quarticia est causa oim scelez.

Et tōlauaricia est detestabil: qz ex illa fere oia scelera ppetrant: vt fur/
 ra/piurta/homicidia/adulteria/sacrilegia/simonie/discordie/z hmōf.

Quart
 cia est cā
 omnium
 scelez.

Tñ Chryf. in. iij. li. p̄tra impugnātes vitā monasticā: d̄t sic. Qui em̄ pe
 cunte amore rapiunt: inuidie qz nequā detestātes piuri/temerarij/audaces/in
 uerecūdi/impudētes/ingrati. mala deniq; oia sint necesse est. Tñ hoꝝ oim te/
 stis fidelissim' est b. Paul': q̄ radicē oim maloz cupiditatē esse dixit. Qd̄ id/
 ipsum ch̄s an̄ manifestauit cū impossibile esse assereret eū seruire deo q̄ illi vi/
 cio esset obnox'. Hec Chryf. z Iuuenal. q̄ vt ait Hiero. in epla ad Theraciā
 de p̄a circūciōe d̄t. p̄ha gētiliū. h̄ poeta in satyra. vij. d̄t sic
 Prima pegrinos: obscena pecunia mores
 Intulit: z turpi frēgerūt secula luxu.
 Diuitie molles. Hec Iuuenal. Et sic patz q̄ auaricia est radic' oim pctōz: qz
 ex pecunia hō adq̄rit facultatē ppetrādi oia pctā.

Quarticia est detestabilis qz corpus destruit.

Quarto auaricia est pctm̄ detestabile: qz corp' euiscerat. Nā diuitie adq̄
 runt cū labore: possident cū timore: amittunt cū dolore. Tñ auarī labo
 rāt in adq̄rendo: z alij in labores eoz sepe intrāt. z alqñ fures z latrones
 q̄ plerunq; talia diripiunt. aut filij rebelles vel alij heredes. Isti sunt similes
 arance. q̄ telā operādo p̄ muscis accēptendis seipsam euiscerat. Hinc Salomō
 Prouer. xxij. ca. Noli laborare vt d̄teris: sed prudentie tue pone moduz. Et
 iterum ibidem. Non erigas oculos tuos ad opes quas habere nō potes. Proh
 p̄trea diu' Hiero. hortat nos ad cōtemptū rez mundanay in epla ad Thesi
 pbontē vrbicū. Que quidē epistola incipit. Presūptionē meā accusare conat

f